451. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

ZONDAG 5, MAANDAG 6 NOVEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer . . . . „ 0.15
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Berigt aan HH. Uitgevers van Boekwerken.

De Redactie van *De Grondwet* ontvangt dagelijks, ter beoordeeling, brochures en boekwerken. Zij bepaalt zich niet[illegible] tot eene bloote aankondiging; maar geeft als regel, gelijk de groote Engelsche en Fransche dagbladen, eene gemotiveerde beoordeeling der haar toegezonden vlugschriften en boeken. Gelijk alle andere dagbladen moet zij evenwel aan de voorwaarde blijven gebonden, dat slechts die geschriften worden *beoordeeld*, waarvan de uitgave, onder de rubriek *Advertentiën*, wordt aangekondigd.

Verpligte amortisatie.

II.

Wij hebben gezegd, dat de aanneming van het wetsontwerp tot vervanging der schatkistbilletten in het depot der muntbilletten, door 2½ en 3 percents nationale schuld, het eindcijfer der uitgaven over 1854 met [illegible]000 en over 1855 met *f* 500,000 zou verhoogen; het bewijs daarvan is gemakkelijk en, zoo wij meenen, voor geene tegenspraak vatbaar.

Op 23 September 1854 zijn de begrootingswetten, door den Minister van Financiën, in de Tweede Kamer ingebragt.

Op pag. 2 der Memorie van Toelichting op hoofdstuk IX A, nationale schuld, wordt het totaal der renten, welke vermoedelijk niet zullen worden uitgegeven, over het dienstjaar 1854, door den Minister uitgetrokken op *f* 806,859. Onder dat bedrag zijn begrepen de renten der kapitalen nationale schuld, ingeschreven onder het hoofd: *Fonds tot verzekering van de verzilvering der rentelooze schuld, onder bewaring van de ... der Nederlandsche bank*, tot een montant van *f* 390,359. Voor het dienstjaar 1855 vleit de Minister zich, dat, wanneer de tijdsomstandigheden dit zullen gedoogen, evenzeer zal *vrijvallen* het opgemelde rentebedrag van *f* 806,859, zijnde *f* 390,359 renten van het depot der muntbilletten in nationale schuld, en *f* 416,500 renten der schatkistbilletten, die als geld in de schatkist aanwezig, maar waarvan, zoo lang zij niet uitgegeven zijn, natuurlijk geene rente verschuldigd is.

In het voorbijgaan moeten wij opmerken, dat hetgeen de Minister zegt, dat die renten over 1854 *vermoedelijk* niet zullen worden uitgegeven, en dat zij, *wanneer de omstandigheden dit gedoogen*, over 1855 evenzeer zullen vrijvallen, alleen zien kan op de renten der schatkistbilletten, à *f* 416,500; hoe onwaarschijnlijk ook: het zou kunnen gebeuren, dat de schatkistbilletten geheel of ten deele moesten uitgegeven worden; maar dat muntbilletten ter verzilvering werden aangeboden tot een hooger bedrag dan de Nederlandsche bank, als agent van 's Rijks schatkist, onder zich heeft: dit is volstrekt onmogelijk; de renten van het fonds ter verzilvering worden in 1854 *zeer stellig niet uitgegeven*, en over 1855 *moeten zij stellig vrijvallen*, als de zaken blijven zoo als zij nu zijn; wij gelooven niet, dat iemand, zelfs niet de Minister van Financiën, dit zal kunnen tegenspreken.

Nu echter komt dit wetsontwerp. Als men den considerans leest: „Alzoo Wij in overweging genomen hebben, „dat de toestand van 's Rijks schatkist de gelegenheid „aanbiedt, nadere middelen beschikbaar te stellen, *tot „besparing op de uitgaven* wegens de renten der ingeschreven nationale schuld„, als men dien considerans leest, dan zou men ligt denken, dat het doel der wet is, om, nog meer dan nu reeds geschiedt, te besparen op de uitgaven wegens de renten der ingeschreven nationale schuld: verre van daar.

Wat is *besparing* op de renten? Het is dat gedeelte der renten, 't welk bij het afsluiten van een dienstjaar blijkt niet uitgegeven en dus vrijgevallen te zijn. Die besparing bedraagt nu jaarlijks op de renten der ingeschreven schuld *f* 390,359.

Wordt nu, volgens dit wetsontwerp, een nominaal kapitaal van *f* 4,386,000, 2½ pcts. schuld ingekocht, en onder het hoofd *Fonds tot verzekering* enz. ingeschreven, dan zou volkomen waar zijn, wat op pag. 2 der Mem. van Toelichting gezegd wordt: „Deze nadere „inkoop van staatspapier zou ten gevolge hebben eene „rentebesparing van niet minder dan *f* 109,650, die, „gevoegd bij de renten, welke door het Rijk ter on„derwerpelijke zake niet worden uitgegeven, zou bereiken „de aanzienlijke som van *f* 500,009.„ Wij herhalen, dit alles zou volkomen waar zijn, indien er niet, ongelukkig, een artikel bij deze wet was gevoegd, een allerbelangrijkst artikel, dat geheel in strijd is met den considerans der wet, met den geheelen inhoud der algemeene toelichting, en dat mogelijk juist om die reden niet afzonderlijk toegelicht wordt.

Wij zullen trachten, die leemte, zooveel mogelijk, aan te vullen, 't geen te meer noodzakelijk schijnt, omdat dit artikel 4, iets geheel nieuws is in onze finantiële inrigting, omdat het de bestaande regelen van comptabiliteit geheel verandert, en omdat het, in plaats van de finantiële staatshuishouding voor iedereen zoo duidelijk mogelijk te maken, de eerste stap is op een welbekenden en vroeger zeer geliefden weg, maar waarvan het Nederlandsche volk eene min aangename herinnering heeft, omdat die weg in der tijd geleid heeft tot den beruchten Staat B.

Wij hebben onlangs aangetoond (No. 444), wat er al niet te verkrijgen geweest ware, bijaldien de tegenwoordige Regering een zuinig beheer had gevoerd; wanneer niet, door opdrijving der uitgaven, al de bezuinigingen, sedert 1848 ingevoerd en al de aanzienlijke sommen, tot amortisatie besteed, — tot zelfs de persoonlijke opofferingen des Konings — in ruim één jaar tijds waren verslonden en verspild.

Men zou dan, in den tegenwoordigen tijd, hebben *kunnen* verkrijgen:

losmaking van de banden, die den handel nog belemmeren;
ontheffing van de lasten, die de nijverheid drukken;
goedkoop vleesch en
goedkoop brood!

Bij den stijgenden prijs der levensmiddelen; bij den klimmenden nood niet enkel van *behoeftigen*; bij den naderenden winter, zou dergelijke wezentlijke, merkbare verligting van lasten voor de Natie geweest zijn een krachtige steun in den drang der tijden, eene hoopvolle bemoediging voor de toekomst; eene billijke vergelding voor, zoo lang met moed gedragen, lasten; de kroon op de hervormingen, sedert 1848 in onze staatsinrigting ingevoerd.

Het heeft zijn nut, dat aangewezen worde wat men had *kunnen* doen. Door de tegenstanders van de, in 1848 tot stand gebragte hervormingen zoo op het staatkundig, als op het financieel gebied, werd steeds beweerd; „uwe theoriën zijn slechts utopiën; uwe bezui„nigingen leiden tot niets; de belastingen die geheven „worden, zullen daardoor *niet* kunnen verminderen.„ Welnu: wij hebben een Ministerie de handen aan het werk zien slaan, doordrongen als het was van de durende verpligting, die er berust op de bestuurders van elke Natie om van haar arbeid en van haar zweet geen penning meer te vorderen dan strikt noodig is voor het bestuur van den staat. En ofschoon dat Ministerie zelf tot de erkentenis moest komen: „dat de rij der „groote bezuinigingen gesloten was,„ wist het toch door spaarzaamheid en overleg, de bezuinigingen van een vroeger bewind zoo hoog op te voeren, dat *nu* de gewone inkomsten de gewone uitgaven *met meer dan zeven millioenen jaarlijks* zouden overtroffen hebben.

De April-beweging heeft die bron tot verligting van de lasten der Natie verstopt. Op het gebied dier beweging-zelve is haar misleiding en teleurstelling te beurt gevallen; terwijl, als gevolg van beide, de hoop op eene doortastende vermindering van lasten voor jaren is vernietigd, en daarentegen, met onverklaarbare stoutmoedigheid, het cijfer der uitgaven steeds wordt *verhoogd*. Reeds op den eersten dag van ons optreden hebben wij die uitkomst voorspeld: „Als de oogen zullen „zijn geopend, als men tot de overtuiging zal zijn „gekomen, dat men misleid is geworden, dan zullen „*de politieke ketenen* overblijven, en, te vergeefs welligt, „zal men ze dan trachten af te schudden.„..... „*Met „kwistige hand zal worden uitgegeven en beloond: de „deficits komen achteraan* en ze zijn ook heilzaam; want „als het volk *veel* zal hebben *te betalen*, heeft het geen „lust om te politiseren!„ (1) Wanneer wij, inderdaad, zien, dat van de ruim *zeven millioen*, die jaarlijks konden overschieten, bijkans *vier* sedert April 1853 zijn verdwenen, dan schijnt ons de tijd niet meer ver af, waarop, bij het voortgaan op den ingeslagen weg, de noodkreet door het land zal klinken: „*Wij komen te kort!*„

In de voorgestelde quasi-verligting van lasten zien wij duidelijk het bewijs, dat *deze* Regering niet voornemens schijnt, om op den eenmaal ingeslagen weg terug te keeren. *Nu* nog, ondanks de hoog opgevoerde uitgaven, zouden de lasten der Natie kunnen verligt worden met een jaarlijks bedrag van *drie en een half millioen guldens*; en 't geen de Regering voorstelt te doen zou nog niet de helft van dat cijfer bedragen. Met het oog op de antecedenten, zien wij daarin niets anders dan het voornemen, om de uitgaven van lieverlede nog hooger te doen klimmen.

Wat zou eene Regering, die, gelijk *deze*, drie en een half millioen jaarlijks ter harer beschikking had, kunnen voorstellen, indien zij werkelijk bezield was met de overtuiging, dat *wezentlijke* verligting noodzakelijk was?

Naar onze meening, is de keuze zelfs ruim, en behoeft men niet lang te zoeken.

Men schaffe, bijvb., af: het *tonnegeld*, den accijns op de *rogge* en den accijns op het *geslagt*. De volgende cijfers toonen daarvan de mogelijkheid aan:

Tonnegeld		*f* 452,000.00
accijns op de rogge:		
hoofdsom . . .	*f* 1,160,722.94 (2)	
10 pct. coll. zegel. -	116,072.29	
23 opcenten . . -	293,662.90	
		- 1,570,458.14.
Accijns op het geslagt:		
hoofdsom	*f* 900,000	
10 pct. collect. zegel	- 90,000	
38 opcenten . . .	- 342,000	
		- 1,332,000.00
		f 3,354,458.14.

Men schaffe, bijvb., af: het *tonnegeld*, den accijns op de *rogge* en den accijns *op den turf*.

Ziethier de cijfers:

Tonnegeld		*f* 452,000.00.
Accijns op de rogge		- 1,570,458.14.
Accijns op den turf:		
hoofdsom	*f* 1,025,000	
10 pct. collect. zegel	- 102,500	
28 opcenten	- 287,000	
		- 1,414,500.00
		f 3,436,958.14.

Men schaffe, bijvb., af: het *tonnegeld*, den accijns op de *rogge*, en den accijns *op de zeep*.

De cijfers zijn de volgende:

Tonnegeld		*f* 452,000.00.
Accijns op de rogge . . .		- 1,570,458.14.
Accijns op de zeep:		
hoofdsom	*f* 825,000	
10 pct. collect. zegel	- 82,500	
38 opcenten . . .	- 313,500	
		- 1,221,000.00
		f 3,243,458.14.

(1) *Grondwet* n°. 1.
(2) Onze berekening der opbrengst van den accijns op de rogge berust op Staat n°. 114c, gevoegd bij de Staatsbegrooting van 1853, waar geconstateerd wordt, dat in het jaar 1851, 193,453,814 pond rogge werden veraccijnsd. Na 1852 is geene afzonderlijke opgaaf van 't verbruik der rogge publiek gemaakt.

Men ziet alzoo, dat er bij een goeden wil en bij een stellig voornemen, om te doen, wat men *kan* doen, de keus niet moeijelijk is, om een bewijs te geven van zijne overtuiging, dat de tijd is gekomen tot wezentlijke verligting van lasten, die, in tijden van gevaar, de Natie juist in staat zal stellen en aanmoedigen, om hare kracht te ontwikkelen en offers op het altaar des vaderlands te brengen.

Deze regering evenwel, zij bepaalt zich tot een voorstel, waardoor het tarwebrood *ruim eene halve cent* en het roggebrood *drie twintigsten van eene cent* goedkooper zal kunnen worden!

Kan men van zoodanige Regering zeggen, dat zij de behoeften der Natie kent; dat zij de dure verpligting beseft, die op elke regering rust, om de Natie niet meer te doen betalen, dan voor de openbare dienst, voor het algemeen belang *strikt noodzakelijk* is?

De Tweede Kamer der Staten-Generaal is tegen aanstaanden Dingsdag bijeengeroepen. Zij zal zich, voornamelijk en in de eerste plaats, met de behandeling der staatsbegrooting hebben bezig te houden, wanneer zij niet wil dat een kostbare tijd te loor ga en, door te late behandeling, op afdoening met den stormpas en derhalve zonder de vereischte zorg en naauwgezetheid, worde aangedrongen.

Wat hebben wij, evenwel, in dit opzigt te verwachten?

Toen de Tweede Kamer in Sept. bijeen kwam en het hare roeping was, om onmiddellijk over te gaan tot het onderzoek der Staatsbegrooting in de sectiën, vond zij geen enkel stuk gereed en moest zij vele dagen wachten, alvorens de voornaamste stukken gedrukt waren, om haar slechts een gebrekkig overzigt van de voorstellen der Regering te vergunnen. Deze omstandigheid zal er dan ook, waarschijnlijk, veel toe hebben bijgedragen, dat vele leden, over deze handelwijze der Regering ontevreden en gedwongen, om werkeloos te blijven in de residentie, naar hunne haardsteden zijn teruggekeerd; ofschoon wij, door die omstandigheid, volstrekt niet de afwezigheid van zoo velen wenschen te regtvaardigen.

Maar nu keert de Tweede Kamer terug, en, zeer waarschijnlijk, zullen wij hetzelfde verschijnsel zien herhalen. Tot op heden moet geen enkel antwoord der Regering op de verslagen der Kamer betrekkelijk de Staatsbegrooting, zich ter Landsdrukkerij bevinden, en de Tweede Kamer zal, derhalve, bij hare terugkomst zich met het onderzoek van andere wetsontwerpen moeten bezig houden, terwijl het meest dringende, het meest belangrijke achterwege blijft.

De Regering heeft, evenwel, tijd in overvloed gehad, om de Kamer-Verslagen te beantwoorden. Wat heeft zij in al den tijd, dien de parlementaire vacantie haar schonk, uitgevoerd? Zal de Staatsbegrooting kans hebben van te worden goedgekeurd, dan zullen in de verschillende hoofdstukken — althans te oordeelen naar den afkeurenden inhoud der Verslagen — vele en groote wijzigingen moeten zijn gebragt. Daaruit kan zeer ligt de noodzakelijkheid tot menig *tweede onderzoek* in de sectiën geboren worden. Wanneer zal daartoe de noodige tijd gevonden worden, nu de Regering hare antwoorden niet gereed heeft en de Kamer, derhalve, haren tijd zal moeten wijden aan 't geen niet is van zoo dringenden aard?

Moet er ook gedacht worden aan een toeleg, om, door zoo laat mogelijke behandeling der Staatsbegrooting, de discussiën daarover te bekorten, of zelfs wel voor een deel te smoren? Wij hebben het voorbeeld van voorleden jaar niet vergeten, toen de heer VAN HALL, te midden van gewigtige discussiën, op *afdoening* aandrong, door uit te roepen: „Ik voor mij zal „gaan, waar mijn pligt mij *het eerste* roept: dat is, „bij de behandeling van de begrooting in *de Eerste „Kamer*" (1). En wanneer nu, ten gevolge van de traagheid der Regering, naardien welligt over menig hoofdstuk een tweede onderzoek noodig gekeurd zal worden, de discussiën slechts zeer laat in het jaar zullen aanvangen, zal men dan niet op nieuw op spoedige afdoening aandringen, om, zoo doende, van *de overhaasting* te verwerven, wat van eene *naauwgezette overweging* niet te verwachten is?

Terwijl wij de Regering aansporen, om alsnog onverwijld de Verslagen te beantwoorden, opdat de Kamer naar behooren de gewigtige taak kunne vervullen, die de Grondwet haar oplegt, hopen wij, dat de Kamer zelve — indien de Regering daaromtrent in gebreke mogt blijven — de gevolgen dier traagheid zal laten ter verantwoording van het Gouvernement, en zich niet zal laten weêrhouden, om met al die zorg en met al die aandacht te doen, wat *haar* pligt is en hetgeen de Natie het regt heeft, van *haar* te verwachten.

(1) *Bijblad*, 2de Kamer, 1853—54, bl. 583.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De berigten komen thans ook van de zijde der Westersche mogendheden aan. Het ongeduld wordt eenigzins bevredigd en de eenzijdigheid der tijdingen zal dan eindelijk ophouden. Gisteren heeft de Fransche *Moniteur* hoogst belangrijke depêches medegedeeld. In eene nota zegt dat officiële blad, dat volgens de berigten van den generaal Canrobert van 23 Oct., de belegerings-werken geregeld werden voortgezet, zonder dat er eenig meldenswaardig voorval had plaats gehad. Het leger was even als de opperbevelhebber vol vertrouwen op den uitslag.

Bovendien deelt de *Moniteur* eene depêche uit Weenen van 1 Nov. mede, met berigten uit de Krim over Varna tot 25 Oct. Engelsche ingenieurs, die den 25 Oct. uit de vesting ontvlugt waren, melden dat de stad met lijken opgevuld was, die men niet begraven kon. De bovenste batterijen van het fort Konstantijn waren geheel vernield. De Russen hadden nog twee linieschepen aan de Zuidzijde van de haven laten zinken.

De paketboot *Hellespont* heeft voorts de correspondentiën van den 20sten Oct. uit Konstantinopel aangebragt, die zij den 28sten van Malta heeft medegenomen, waar de *Euphrate* ze had aangebragt; dit laatste vaartuig was ten gevolge van bekomene schade genoodzaakt geweest in die haven binnen te loopen.

De brieven bevestigen, dat het vuur der Russen van de zeezijde den 17den is tot zwijgen gebragt. Dit is binnen twee uren tijds geschied. De *Charlemagne* verloor 25 en de *Ville de Paris* 35 man.

De schoten, die op 2000 ellen afstand afgevuurd werden, troffen zeer juist; den 18den vuurde het Quarantaine-fort alleen nog van de landzijde. Van beide zijden was het vuur even krachtig. Het werd van de zijde der Franschen gestaakt, na de ontploffing van twee kruidmagazijnen met de dagelijksche behoeften in Sebastopol.

De Engelschen hebben 5000 kanon- of obusschoten gelost.

Men hoopte te Konstantinopel, dat de vesting den 30sten zou genomen zijn. Men zeide daar, dat prins Menchikoff verklaard had, dat hij Sebastopol zou verbranden, als hij het niet langer verdedigen kon, waarop de generaal Canrobert zou geantwoord hebben, dat indien hij deze bedreiging ten uitvoer legde, aan de belegerden geen kwartier zou worden gegeven.

Eupatoria was een dag door de Engelsche bezetting ontruimd, die voor de massa Kozakken was teruggetrokken, die haar bedreigde; den volgenden dag was zij echter zonder strijd en met versterkingen de stad weder binnengerukt.

Zietdaar hetgeen men omtrent het gebeurde meldt. Prins Menchikoff daarentegen zegt in eene depêche van den 27sten, over Warschau ontvangen, dat het vuur tegen de vesting den vorigen en dien dag zwakker werd voortgezet. Het werd met goed gevolg beantwoord; de aanval aan de zeezijde is niet hervat.

Tevens wordt door de Engelsche en Russische depêches opheldering gegeven, omtrent den aanval van generaal Liprandi. Deze moet den 23 en niet den 25 October hebben plaats gehad. Hij zou gerigt zijn tegen het observatiecorps, zeggen de Engelsche bladen, dat de aanrukkende reserve der Russen bij Eupatoria in het oog houdt. De nederlaag van de Engelsche kavallerie is door de Russen zeer overdreven, daar de laatsten op de aankomst der Franschen teruggetrokken zijn. Hiermede stemt zeer goed eene zinsnede van de laatste depêche van prins Menchikoff overeen, die daarin zegt: „De vijand heeft niets tegen den generaal Liprandi ondernomen." Daaruit blijkt toch, onzes inziens, dat deze generaal zijne voordeelen niet heeft kunnen vervolgen en integendeel verwachtte aangevallen te zullen worden.

Wij hebben onze lezers onderhouden over de weigering van de Fransche regering om den heer Soulé, den Amerikaanschen gezant te Madrid, door Frankrijk te laten trekken. Velen houden zich daarmede bezig (zie Fransche Post.) Er zijn personen, die in deze zaak de kiem van verwikkelingen zien, waarin Frankrijk en Engeland evén eensgezind als in de Oostersche quaestie zullen handelen.

Men meldt uit Madrid, dat de heer Soulé stellig daar zal terug keeren, om er op eene of andere wijze een einde aan de zaak van Cuba te maken.

In Spanje is de toestand steeds zeer gespannen. Men verneemt niet zeer bemoedigende bijzonderheden omtrent de audientie, die de Koningin aan de officieren van de militie heeft verleend. De deputatie werd aangevoerd door den grijzen generaal San-Miguel, een beproefd patriot en liberaal, den meest geachten vertegenwoordiger van de oud-progressistische partij; maar die tevens zeer gehecht is aan den troon en aan het regerend stamhuis. Eenige officieren hebben belet, dat men aan de Koningin eene verklaring omtrent zijne gehechtheid aflegde en de audientie is dan ook zeer koel afgeloopen, terwijl zij vol geestdrift was bij den generaal Espartero, werwaarts men zich dadelijk van uit het paleis had begeven.

Men keurt ook zeer af een manifest van den minister van marine, den generaal Albende Salazav. Het geheele kabinet heeft hem bij de Koningin gedesavoueerd en nogtans behoudt hij zijn portefeuille.

De ministerraad heeft het door den heer Santa-Cruz, minister van Binnenlandsche zaken, gestelde ontwerp der troonrede goedgekeurd. Espartero heeft het echter verlangd nader te kunnen nagaan.

De *Gazeta* van den 30 Oct. heeft geene belangrijke besluiten overgebragt.

De heeren Concha, Dulce en Prim zijn te Barcelona en de graaf de Lasnavas en de heer Morilla te Sevilie tot leden van de Cortes gekozen.

De verkiezingen in Zwitserland voor den nationalen raad zijn afgeloopen, zoo als men voorspeld had [illegible] radicalen hebben de meerderheid erlangd. In het kanton [illegible] Waadland, het voornaamste van Fransch-Zwitserland, is de heer Druey, lid van den uitvoerenden Bondsraad, herkozen, ondanks de pogingen van de ultramontaansche conservative en de ultra-radicale partijen.

In de zitting van 30 October zijn aan de Kamers van Afgevaardigden van Luxemburg twee wetsontwerpen ingediend betrekkelijk de levensmiddelen. In die zitting heeft de regering zich tegen een voorstel van den heer Richa[illegible] verklaard, strekkende, om het verbruik van aardappel[illegible] in de stokerijen tegen te gaan. De Kamer heeft hare be[illegible]slissing acht dagen uitgesteld.

De *Atrato* is met de mail uit West-Indië en de Stille Zuidzee aangekomen. De berigten zijn in het algemeen on[illegible]belangrijk.

DUITSCHE POST.

Weenen, 31 Oct. De depêche, die het berigt over[illegible]brengt, dat de generaal Liprandi het Engelsche kamp heeft aangevallen, geeft hen gelijk, die steeds beweerd hebben, dat de Russen wel degelijk versterkingen hebben ver[illegible]gen.

Men schrijft uit Varna, dat de algemeene aanval op Sebastopol den 29 Oct. zou plaats hebben, nadat het [illegible] zoen vooraf tot de overgave zou zijn gesommeerd.

De *Lloyd* bevestigt de inneming van het kerkhof [illegible] Sebastopol. De eerste aanval zegt dat blad, op den [illegible] was tegen de werken gerigt, die de admiraal Ko[illegible] onlangs boven het kerkhof had laten oprigten en [illegible] van hij de verdediging zelf op zich had genomen. De [illegible]ken werden na een korten strijd vermeesterd, waarbij admiraal Korniloff sneuvelde. De Russen, van dezen [illegible]peren aanvoerder beroofd, zijn in het fort Molochow [illegible]getrokken, waartegen de schepen later hun vuur hebben gerigt. De Molochow-toren draagt 30 stukken aan den [illegible] en in de kasematten. Tegenover de gunstige positie [illegible] geallieerden, scheen die toren den sleutel van den [illegible] aanval tegen de stad te zullen worden. Sedert het [illegible] geopend is, mogen de vrouwen en kinderen zich niet [illegible] naar Tchernaia begeven om daar water te putten. [illegible] tengevolge doet gebrek aan water zich in de vesting voelen.

— In eene proclamatie aan de inwoners van Bu[illegible] op bevel van Omar-Pacha uitgevaardigd, weigert de [illegible]raal Mashar-Pacha, onder dankbetuiging, het voorstel [illegible] Ottomanische troepen gratis van vuur en licht te [illegible]. Hij zegt, dat daar de bevolking reeds zoo wreed [illegible] is, hij geen misbruik van dit nieuwe bewijs van sy[illegible] meent te mogen maken.

— Tengevolge van de openbaarmaking van een artikel tegen Pruissen en Saxen heeft de *Lloyd* een [illegible]schuwing ontvangen.

— Volgens de *Frankfurter Postzeitung*, hebben [illegible]geringen van Weimar, Meiningen, Altenburg en [illegible] Gotha eene nota aan de Oostenrijksche Regering [illegible] waarbij zij zich bereid verklaren, om een afzonderl[illegible] stel van Oostenrijk in de Duitsche Bondsvergadering [illegible] ondersteunen, voor zoover betreft de ondersteuning [illegible] Rusland, ingeval het Oostenrijk mogt aanvallen [illegible] twee vroeger aangenomene waarborgen.

Hamburg, 31 Oct. De Engelsche vloot zal [illegible] geheel in de haven van Kiel vereenigd zijn, [illegible] duidt aan, dat zij zoo spoedig naar Engeland [illegible] trekken.

De admiraal Napier is heden aan den Koning van [illegible]marken te Altona voorgesteld en tot het banket [illegible]digd, dat de Koning aan 200 personen geeft.

Men heeft gemeld, dat de Keizerlijke Russische [illegible] tegenbevel zou hebben ontvangen om zich niet naar [illegible] te begeven. In elk geval betreft dit bevel niet al[illegible]sen, zoo het al gegeven is, daar verschillende regementen, die het eerst uit Petersburg vertrokken waren, [illegible] aangewezene militaire positien hebben ingenomen.

FRANSCHE POST.

Parijs, 2 Nov. Men houdt zich hier zeer veel [illegible] met de zaak van den heer Soulé, den Amerikaanschen [illegible] te Madrid. Maar men acht de handeling der regering zeer [illegible] wanneer men de antecedenten van den heer Soulé [illegible]. Die heer is een geboren Franschman. Naauwelijks [illegible]drid aangekomen, verbond hij zich met de daar aan[illegible] demagogen en voornamelijk met de Fransche uitgewekenen. Korten tijd daarna had het duel met den heer de [illegible] plaats en toen de heer Soulé, korten tijd geleden [illegible] bezocht, voerde hij de scherpste taal tegen de [illegible] regering en tegen den Keizer voornamelijk. Naar [illegible] vertrokken, hield hij zich ook daar met de [illegible] uitgewekenen bezig, en toen hij naar Frankrijk terugkeerde, gaf de minister van binnenlandsche zaken bevel, hem niet meer in dat rijk toe te laten. De vraag is nu: of de heer Soulé in zijne hoedanigheid van gezant door Frankrijk wilde reizen? Men mag dit ontkennen, daar hij een pleiziertogt deed en zich daarbij tegen de in Frankrijk bestaande orde van zaken door woorden en daden vijandig betoonde. De regering heeft dit belet en daartoe was zij geregtigd. [illegible] diplomaat is verpligt de wetten van het land, waar hij verblijf houdt te eerbiedigen en de heer Soulé kan een persoonlijk affront niet als aan zijne regering aangedaan beschouwen. Een diplomaat heeft daarenboven slechts [illegible]spraak op privilegien in het land, waarbij hij geaccrediteerd is. Men kan niet onderstellen, dat de republiek der Vereenigde Staten deze algemeen erkende beginselen niet zal aannemen.

— Bij Keizerlijk decreet is de uitvoer van graan [illegible]gerie verder tot 31 Julij 1855 verboden.

— Op een rapport van den Minister van Oorlog is [illegible] Keizerlijk decreet besloten, de 25 regementen ligte infanterie [illegible]

de linie te voegen en de bataillons jagers te voet, aan als ligte infanterie te beschouwen.

De regering heeft besloten, de toelagen der Russische gen aanmerkelijk te verhoogen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Wetsontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot voor 1852.

Wij Willem enz.

Allen, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bij ons besluit van den 15den Mei, 1854 no. 42, goedgekeurde rekening der koloniale remises over 1852 een batig slot aanwijst ten bedrage van *f* 4,700,000;

dat het gebruik van dat batig slot bij de wet moet worden geregeld;

dat bij art. 1 no. 10 der wet van 26 December 1851 (*Staatsblad* no. 203) is bepaald, dat aan de schatkist bij de wet zou worden toegewezen de som, welke over het jaar 1852 beschikbaar zoude blijven als batig slot van de ontvangsten en uitgaven der volksplanting en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, wanneer het juiste bedrag daarvan zou kunnen worden bepaald,

Zoo is het enz.

Eenig artikel.

Het batig slot van de rekening der koloniale remises over het jaar 1852, ten bedrage van *f* 4,700,000 wordt toegevoegd aan de middelen en inkomsten over het dienstjaar 1852.

Lasten en bevelen, enz.

Dit Wets-ontwerp was reeds in de afdeelingen der Tweede Kamer onderzocht en het resultaat van dat onderzoek is opgeteekend in het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs, dd. 9 Augustus 1854. Daar de regering op dat Verslag niet geantwoord had vóór de vergadering is uiteengegaan, is het wetsontwerp thans op nieuw ingediend. Bij de *Memorie van Toelichting* heeft, dien ten gevolge, de Regering opgenomen, de verschillende punten bij voorloopig Voorloopig Verslag in het midden gebragt.

De hoofdinhoud van dit stuk komt op het volgende neer:

De Regering herhaalt nogmaals de verzekering, dat de wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen zoo spoedig als zulks slechts eenigzins mogelijk zal zijn, zal worden aangeboden. Men kan niet toegeven, dat het minder rationeel zou zijn, op de koloniale rekening melding te maken van ontvangsten en uitgaven voor rekening van anderen, vermits die toch geheel afzonderlijk vermeld, en niet hinderlijk zijn aan de beoordeeling der andere posten tot de rekening zelve behoorende. Wanneer de ontvangsten en uitgaven voor rekening van derden buiten die rekening wierden gelaten, zou toch hetgeen de uitgaven van dien aard meer bedragen dan de ontvangsten, op de rekening moeten voorkomen als remise naar Indie. Als zoodanig toch moet dat meerdere beschouwd worden, vermits wat *hier te lande* voor derden *meer* wordt uitgegeven dan ontvangen, in *Indie minder* wordt uitgegeven, en alzoo van zelf strekken moet tot gedeeltelijke dekking van het nadeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven in Indie, waarin door remises van hier moet worden voorzien.

De pensioenen, die door de Nederlandsche Handel-maatschappij worden uitbetaald, zijn niet alleen die welke ten laste der Indische kas komen, maar zij is ook belast met de betaling der pensioenen voor rekening der koloniale bijzondere weduwen- en weezen-fondsen, als ook van de civile en militaire delegatien. Men zou, bij eene overbrenging van de behandeling dezer aangelegenheid bij het Departement van Kolonien, alleen de betaling der van landswege toegelegde koloniale pensioenen aan 's Rijks betaalmeesters kunnen opdragen, en de uitbetaling der particuliere pensioenen en delegatien zou dan moeten geschieden door tusschenkomst van het Departement van Kolonien, hetgeen noodwendig eene uitbreiding van personeel zou ten gevolge hebben, terwijl het Gouvernement zich bezwaarlijk, als nu de Handel-maatschappij, voor de bemoeijingen kommissie zou kunnen laten betalen. Wanneer daarentegen de maatschappij zich met de uitbetaling der particuliere pensioenen en van de delegatien bleef belasten, zou zulks ten gevolg hebben, dat er eene dubbele administratie of contrôle bij het Departement van Kolonien moest worden gevoerd, en dat ook vele belanghebbenden, die een landspensioen en daarenboven eene bijdrage uit een particulier fonds genieten, dubbele attestatiën de vita zouden moeten indienen. De Regering gelooft niet, dat verandering hier verbetering zou zijn.

Volgens de thans bestaande orde van zaken kunnen de koloniale gelden niet met alle rijksgelden geheel en al op gelijke lijn worden gesteld; zoolang daarin geene verandering tot stand gekomen, zal alzoo het in de derde plaats bedoelde, overigens zeer geringe bedrag, wegens incassering aan de Nederlandsche Bank moeten worden te goed gedaan.

Het behoort tot den werkkring van den Minister van Kolonien, om tot dekking van het nadeelig verschil tusschen de ontvangsten en uitgaven in Indie, al die maatregelen te nemen, welke de regelmatige voorziening in dat kunnen bevorderen en verzekeren.

Een der middelen, daartoe sedert 1846 met vrucht aangewend, ontviel der Regering in de tweede helft van 1853 plotseling door de stagnatie, welke de plaatsing van wissels van het Indisch Bestuur op het departement van Kolonien ondervond, ten gevolge van het aanwezen eener buitengewone hoeveelheid particuliere wissels aan de Javasche geldmarkt.

Onder die omstandigheid is van twee zich alhier voorgedaan hebbende gelegenheden gebruik gemaakt om de Indische kas door middel van particuliere, te Batavia betaalbare wissels te gerieven met een bedrag van *f* 3,800,000, hetwelk anders in zilveren munt van hier verzonden had moeten worden en aan welke verzending, behalve de kansen van zeeramp en daaruit volgenden lateren of mislukten aanvoer, ook het ongerief verbonden was, dat die specie in den toestand van het Indisch muntwezen en voor zooveel Java betreft niet tot gewoon betaalmiddel bestemd kon worden.

Het bezigen van particuliere wissels als remise ten behoeve van de Indische dienst is dus een tijdelijk middel geweest, waarvan slechts gebruik is gemaakt tot dat van den Gouverneur-Generaal het berigt werd ontvangen, dat in het laatst van Maart 1854 de afgifte van wissels op het Departement van Kolonien was hervat.

De opmerking, dat de bij het proces-verbaal der Staatscommissie opgenomen vergelijking tusschen de Indische en Nederlandsche ambtenaren, met opzigt tot de wijze van pensioneren, mank zou gaan kan niet worden toegestemd. De gemaakte berekeningen zijn gegrond op, en, voor zoover men kan nagaan, geheel in overeenstemming met de ter zake bestaande bepalingen, voorkomende in de Nederlandsche wetten en de Indische burgerlijke pensioenreglementen. Zoolang niet wordt aangetoond waarin de bedoelde vergelijking faalt, of in welk opzigt de inhoud der Nederlandsche pensioenwetten minder juist is voorgesteld, valt het bezwaarlijk in eenige wederlegging te treden. Bijaldien een maximum van pensioen voor Indie wierd vastgesteld, niet veel hooger dan dat voor Nederland, dan zou inderdaad eene onbillijkheid ten aanzien der Indische ambtenaren worden begaan, en zulks om de bij het proces-verbaal reeds opgegeven redenen. Ten aanzien van de berekening, dat de Nederlandsche ambtenaar *in verhouding* meer pensioen ontvangt dan de Indische, waaromtrent in het Voorloopig Verslag is beweerd dat het verschil meer dan gecompenseerd wordt door het hooger bedrag der jaarwedde, waarop de berekening van een Indisch pensioen steunt, moet ook niet worden voorbijgezien, dat hier slechts sprake is van *verhouding*. De Nederlandsche ambtenaar kan $\frac{2}{3}$ of $\frac{15}{24}$, de Indische niet meer dan $\frac{3}{8}$ of $\frac{9}{24}$ van zijn tractement als pensioenen erlangen. Uit eene herziening van de Indische pensioenreglementen kan niet worden afgeleid dat de voor zekere gevallen bedreigde intrekking van het pensioen daaruit zou moeten wegvallen. Overigens kan het genot van pensioen, naar het voorkomt, niet gezegd worden te berusten op eene soort van overeenkomst, maar moet het veeleer beschouwd worden als eene belooning voor langdurige en trouwe dienst. Om al de ter zake reeds aangevoerde redenen blijft de Regering bij haar gevoelen, dat eene herziening der pensioenen van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indie thans niet als wenschelijk is te beschouwen.

De Regering kan niet toegeven, dat het assureren der producten een noodeloose last voor den Staat zoude zijn. Zoo als reeds in het voorloopig verslag zelf is aangemerkt, zou, wanneer onverhoopt de Nederlandsche koopvaardijvloot door eene groote ramp moge worden getroffen, men het zich te laat beklagen indien de zoo aanzienlijke waarde, welke de Oost-Indische gouvernements-producten vertegenwoordigen, geheel of ten deele, bij gemis aan assurantie voor de schatkist verloren ging. De verzekerde waarde heeft in 1852 bedragen *f* 42.969,980.28. Daarvoor is, na aftrek van de in dat jaar verkregen winst op de voor gouvernements-rekening gehouden assurantien en van de ontvangen vergoedingen voor schaden, slechts *f* 280,559.89½ uitgegeven, hetgeen ongeveer $\frac{65}{100}$ per cent bedraagt, en alzoo in verhouding tot den verkregen waarborg als een zeer geringe last te beschouwen is.

In de laatste jaren is geen tin ten verkoop naar China gezonden, en, hoezeer men zich jaarlijks bij de aankondiging der tinveilingen de bevoegdheid voorbehoudt tot verzending van hoogstens 10,000 pikols van dat metaal naar China, bestaat het voornemen niet om onder de tegenwoordige omstandigheden van die bevoegdheid gebruik te maken.

De bezwaren door de Gederlandsche Stoomboot-maatschappij in het midden gebragt tegen eene korting van 10 per cent, ook op leverantien ten behoeve van andere departementen van algemeen bestuur, tot delging harer schuld aan de koloniale kas, zijn voornamelijk gegrond op de onbillijkheid, welke er in zou gelegen zijn, om thans af te wijken van de in der tijd gemaakte schikking, volgens welke de bedoelde korting van 10 per cent alleen van toepassing is op leverantien ten behoeve van het Departement van Kolonien. Nu de schuld eerlang tot nagenoeg een zesde van de oorspronkelijke som zal zijn teruggebragt, gelooft de Regering dat in de bestaande regeling kan worden berust, waardoor toch langzamerhand de geheele schuld zal worden te niet gedaan zonder nadeel voor den Staat en zonder al te groot bezwaar voor de maatschappij, zoo als in de bedoelingen bij de gemaakte schikking heeft gelegen.

Hoeveel teleurstellingen de proeve van kolonisatie aan de Saramakka ook moge hebben opgeleverd, zoo kan daardoor nog niet als bewezen worden aangenomen, dat het daarmede broogde doel, blijvende vestiging in Suriname van landbouwende Europeanen, onbereikbaar zou zijn. Daarom heeft de Regering gemeend niet te moeten achterwege laten het voorbereiden van eene proeve met Duitschers en Zwitsers. Eene commissie van natuurkundigen is naar Suriname gezonden, wier onderzoek intusschen nog niet geheel is afgeloopen. Alleen kan gemeld werden, dat een der leden van die commissie zich omtrent de gezondheid van het klimaat en de vruchtbaarheid van den bodem zeer gunstig heeft uitgelaten; terwijl een ander lid den wensch heeft te kennen gegeven om zich onder nader te bedingen voorwaarden aan het hoofd van eene onderneming van kolonisatie in Suriname te vestigen. Ook is uit Bern ontvangen een plan van Zwitsersche kolonisatie, hetwelk allezins de aandacht verdient. Die ontwerpen zijn thans bij de Regering in overweging.

Dat het overbrengen in Suriname van Duitsche en Zwitsersche landverhuizers aan de kolonie het eigenaardige eener Nederlandsche bezitting zou doen verliezen, kan niet worden beaamd. De ondervinding, ook in ons vaderland, leert dat de genoemde landaarden al spoedig de taal, zeden en gebruiken aannemen van het land, waar zij worden toegelaten, en daarenboven zal, indien de voorgenomen proeven met eene gunstige uitkomst worden bekroond, niets beletten, en is het zelfs te verwachten, dat ook Nederlanders, onder begunstiging van het Gouvernement, zich aan de kolonisatie zullen aansluiten, hetgeen ook zal strekken om de gemaakte bedenking uit den weg te ruimen.

's Gravenhage, 4 November.

Z. M. heeft goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Fort Bath c. a. onder classis van Goes, op A. C. Kamerman, predikant te Borselen.

Men meldt ons uit Voorst, dat het onderstaande adres, reeds voorzien van een groot aantal handteekeningen, in die gemeente circuleert.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mijne Heeren!

Geven met verschuldigden eerbied te kennen, de ondergeteekenden, ingezetenen der gemeente *Voorst*, provincie Gelderland;

dat in de maand Mei van 't jaar 1851, door een groot aantal notabele ingezetenen alhier een eerbiedig adres aan de 2de Kamer der Staten-Generaal is ingediend, omtrent de afschaffing van de belasting op 't gemaal en 't geslagt;

de grieven tegen die impopulaire en drukkende belasting: zij bestaan nog in dezelfde mate, als toen en de reden, die adressanten dringt, om bij vernieuwing de afschaffing van die belasting te vragen, is gelegen in den blijvenden hoogen stand van de prijzen der eerste levensbehoeften, waardoor, naar hun gevoelen, de betrekking tusschen inkomsten en uitgaven zoodanig is verbroken, dat vele, zeer vele huisgezinnen, langzamerhand den bedelstaf te gemoet gaan.

In dezen stand van zaken beschouwen de adressanten de accijnsen op de eerste levensbehoeften, als een kanker, die knaagt aan de welvaart der maatschappij.

De Hooge Regering is overtuigd, *dat eene verligting van lasten noodig is*; de Hooge Regering *wil verligten*; doch doet, naar de meening van adressanten, slechts één enkelen stap op den weg, die daartoe leidt.

Wij smeeken U mijne Heeren! de Regering te willen aanmanen, den geheelen weg te gaan, ja, des noods daartoe *het initiatief* te nemen.

Het is toch openbaar, dat het thans mogelijk is, bij een zuinig beheer van 's Lands gelden, de genoemde belasting geheel af te schaffen, en daarenboven de uitgaven door de inkomsten aanzienlijk overtroffen te zien.

Redenen waarom adressanten hunne bede herhalen, dat het U, mijne Heeren, behagen moge, al wat mogelijk is aan te wenden, ten einde die onuitsprekelijke weldaad, *de afschaffing van de belasting op 't geslagt en 't gemaal*, aan Uwe minvermogende landgenooten te willen bewijzen.

'T welk doende enz.

Het beroemde cyclorama van den heer Reichardt wordt zeer druk bezocht. Gister avond was in de zaal van den heer de Visscher, een uitgelezen en zeer talrijk publiek aanwezig, dat eenparig zijne tevredenheid betuigde over de voortreffelijke reis, die de heer Reichardt met het publiek door Tyrol, Zwitserland en Italië ondernam. Allen kunstminnaars en bewonderaars van de grootsche tafereelen, die de natuur ons aanbiedt, kunnen wij het bezoek van dit cyclorama ten dringendste aanbevelen.

* De Gemeenteraad alhier zal aanst. Dingsdag eene zitting houden. Men verneemt, dat dan in behandeling komen zal het rapport, reeds eenige maanden geleden uitgebragt, over het gewigtig onderwerp van de broodzetting.

* Het diner, van de leden van het Groot St. Hubert dat gisteren in het *Hôtel de l'Europe* heeft plaats gehad, was zeer prachtig. Menige feestdronk werd ingesteld, zoo op het welzijn van Z. M. den Koning en het Vaderland als op dat van den Beschermheer Z. K. H. Prins Frederik, die het diner met zijne hooge tegenwoordigheid vereerde.

* Naar men verneemt, zullen de leden van de Synodale Commissie, den 7 November aanst. weder vergaderen, onder het voorzitterschap van den WelEerw. heer Ds. Doesburgh, predikant te Rotterdam.

* Men verneemt, dat in de herfstvergadering der Staten van Zuidholland, die in de volgende week zal worden geopend, onder anderen zullen worden behandeld: 1o. het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland. 2o. wijzigingen in het reglement voor het bestuur van het waterschap genaamd de Overwaard; 3

wijziging van het Reglement voor het Hoogheemraadschap van den Krimpenerwaard; 4o. wijziging van art. 3 van het huishoudelijk schoolreglement en van het ontwerp van een reglement voor de bewaar- of kleinkinderscholen. Daar er thans een ontwerp van wet tot regeling van het lager en middelbaar onderwijs bij de Tweede Kamer aanhangig is, zoo zal de behandeling van dit laatste waarschijnlijk worden verschoven.

* Nopens de gisteren vermelde zaak van Rausch tegen de hooge erven van Koning Willem II, die door den Hoogen Raad, kamer van burgerlijke zaken, is behandeld, kan worden gemeld, dat de procureur-generaal bij den Raad, de heer van Maanen, na het eindigen der pleidooijen, heeft te kennen gegeven, dat hij het nemen van conclusie door het openb. Min. onnoodig achtte. De H. R. heeft daarop de uitspraak bepaald op gisteren over drie weken. (24 Nov.)

* Men verneemt, dat het besluit, eergisteren door het departement 's Gravenhage der maatschappij tot Nut van 't Algemeen genomen, betrekkelijk de toelating van niet-Christenen tot leden dier maatschappij, daarin bestaat, dat het Bestuur gemagtigd is, om, ook zonder ballotage, hen, die zich alzoo mogten aanmelden, tot leden aan te nemen, mits zij eene schriftelijke verklaring afleggen, dat zij als zoodanig het doel der maatschappij zullen trachten te bevorderen, zoo als dit in de algemeene wet der Maatschappij is omschreven.

In de laatste zomervergaderingen zijn door verschillende commissien van onderwijs geëxamineerd en toegelaten: 38 onderwijzers van den 2den rang; 76 van den 3den rang; 79 van den 4den rang; 2 huisonderwijzers; 52 schoolhouderessen, en 3 huisonderwijzeressen. Zijnde aldus in vergelijking met de zomer-vergadering van 1853 11 onderwijzers van den 2den rang minder, 22 onderwijzers van den 3den rang meer en 5 onderwijzers van den 4den rang meer, zoodat de uitkomsten dier examens bemoedigend zijn.

De ontvangsten van de Holl. IJzeren Spoorweg Maatschappij hebben in den maand October 1854 bedragen van 82,731 reizigers *f* 72.263,90; van goederen *f* 135,75,01$^1/_2$; totaal met de vorige ontvangsten *f* 1,002,915.90$^1/_2$; en die van den Rhijn spoorweg van 34078 reizigers *f* 45,924,60; van goederen enz. *f* 15,975.75: totaal *f* 61,900.35.

Uit een staat der landverhuizing naar Amerika, blijkt, dat gedurende de maand Augustus ll. Europa is verlaten geworden door 23,672 Duitschers, 8,896 Ieren, 3,659 Engelschen, 796 Schotten, 649 Franschen, 482 Noorwegers, 451 Zwitsers, 233 Hollanders, 143 Italianen en 86 Spanjaarden.

Blijkens de cijfers van deze opgaaf, vormen de Duitschers, om zoo te zeggen, bijna het dubbel getal der emigranten uit alle andere landen.

Te Londen is Maandag geregtelijk onderzoek gedaan naar de oorzaak van het overlijden eener vrouw, H. Brett genaamd en 21 jaren oud. Deze vrouw had eene flesch met zoogenaamde *ingelegde ansjovis* gekocht en met nog vier jonge meisjes daarvan gegeten; alle werden kort daarop hevig ongesteld; vrouw Brett stierf den volgenden dag. Dochter Letheby heeft deze soort van ansjovis onderzocht, en bevonden dat de spijs *geen ansjovis* was; maar uit bedorven visch bestond, die ingelegd was in een mengsel van een *ons water*, 160 grein gemeen keukenzout en 60 greinen oxijde (*raddal*); deze oxijde was er bij gevoegd om aan den visch eene roode kleur en den schijn van echte ansjovis te geven.

Het gebeurde te Londen moge in het algemeen tot waarschuwing strekken bij het gebruik van buitenlands ingelegde goederen, zooals b. v. *mixed pickles*, ingemaakte vruchten, enz. (*A. C.*)

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam, zijn gisteren aangegeven 4 cholera-lijders; er bleven in het hospitaal in behandeling 6 lijders.

— Te Utrecht zijn eergisteren bijgekomen 4 cholera-lijders; hersteld 7, overleden 6; er bleven in behandeling 46 lijders.

— Te Groningen zijn op 1 November 12 cholera-lijders bijgekomen; overleden 6, hersteld 6; er bleven in behandeling 72 lijders.

Leijden, 3 Nov. Gisteren is tot doctor in de regten alhier bevorderd de heer J. W. van Lansberge, geboren te Santa-Fe de Bagota, na verdediging van eene dissertatie Juridica Inauguralis, «*de doli et culpae discrimine serrato in codice poenali.*»

◁ **Amerongen**, 3 Nov. Naar wij vernemen, zullen de landbouwkundige voorlezingen, den winter alhier gehouden door Dr. L. Muller, tengevolge van diens benoeming als hoogleeraar te Deventer, hier voortgezet worden door Dr. W. A. van Geuns, welke ten vorigen jare dergelijke lezingen in Zeeland hield.

Middelburg, 2 Nov. Men leest in de *Goesche Courant* van 30 Oct.. » Hoewel nog niets met zekerheid kan gemeld worden betrekkelijk den dader of daders van den verledene week hier plaats gehad hebbenden diefstal, worden bij geruchte evenwel daarvan verdacht, een onbekende heer en dame, welke alhier gelogeerd hebben in het logement de Oude Zoutkeet en des Woensdags morgens vroeg het sloe zijn gepasseerd. Zij waren vergezeld van een hondje en schijnen te Middelburg hun intrek genomen te hebben bij de erven Beun. Na in laatstgemelde plaats eenig gemaakt goud verkocht te hebben, moet dit hun te Vlissingen, waar deze personen zich verder begeven hadden, zijn mislukt, en hebben zij zich door een schipper naar Neuzen laten overzetten. Volgens informatien, zijn zij van daar direct naar Gent gereden en behooren te Antwerpen te huis. Men onderrigt ons, dat in het logement, waar zij zich te Gent hebben opgehouden nog een horologie en reukdoosje door hen is achtergelaten, 't welk reeds bekend is aan den bestolene te behooren. Men hoopt alzoo de ware dieven op het spoor te zijn, terwijl niets onbeproefd wordt gelaten om dezelve in handen te krijgen, waartoe het Belgische gouvernement bereidwillig zijne dienst schijnt te verleenen.

Bij het ter perse gaan van deze, berigt men ons als zeker, dat de bovengenoemde personen, van den diefstal verdacht, te Gent gearresteerd en in de gevangenis zijn overgebragt.

Als bijzonderheden verhaalt men nog, dat, ook volgens zeggen van den voerman, de hospes van gezegd logement (des daders broeder), ter gedachtenis een der gestolene horlogien ontvangen heeft en een te Antwerpen gezonden signalement uit Brussel, waar mede een diefstal van verschillende horlogien had plaats gehad, overeenkwam met dat der gearresteerde personen.»

Advertentien.

Groote Zaal

van den heer DE VISSCHER, Kazernestraat.

Met toestemming van het Edel Achtb. bestuur dezer Stad.

Zondag 5, Maandag 6 en Dingsdag 7 November.

NOG SLECHTS DRIE VOORSTELLINGEN

MET **REICHART'S** BEROEMDE

ILLUSTRATIONS-GALLERIJ,

VAN TYROL, ZWITSERLAND EN ITALIE.

500 mijlen in 2 uren.

Dit prachtig Spektakel ontrolt zich voor het oog van den aanschouwer, op eene uitgestrektheid van **30,000** *voet schilderdoek.*

IN DE PAUSEERING EN OP HET EINDE DER VOORSTELLING:

GROOT CONCERT

VAN HET

ZANGER-GEZELSCHAP

VAN DE HEEREN

Eduard Stümpfli & Rudolph Speckbacher,

welke Duo's, Quartetten en Tyroler Jodlers voordragen en zich door de nabootsing van alle soorten van Blaas- en Strijk-Instrumenten, als ook Bekkens en Pauken, zullen onderscheiden; niets zal hier tot beter aanbeveling kunnen strekken, dan een en dertig voorstellingen, welke te Amsterdam in het Odéon gegeven zijn met onafgebroken bijval. Te Parijs hebben deze zangers de aandacht van het publiek zoodanig tot zich getrokken, dat zij op bevel des Keizers eens te Fontainebleau en eens in de Tuileriën tot zingen uitgenoodigd zijn. De bewijzen hiervan zijn in berusting van den Directeur.

De heer M. ZELLER,

Kamer-Violist van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen, zal in deze Concerten als Gast medewerken en iederen avond 2 nieuwe Concert-stukken voordragen.

Piano-begeleiding van Mr. RUEL, van het Conservatorium te Amsterdam.

De Uitlegging van Mijnheer KLEINE.

Aanvang 7$^1/_2$ uur. — Einde 10 uur.

ENTRÉE 99 Cts. Kinderen betalen de helft.

NB. *Aan het Lokaal kunnen op den dag der Voorstelling plaatsen besproken worden van* 11 *tot* 2 *ure, tegen betaling van* 10 *Cents voor elke plaats extra.*

Certificaten van de voornaamste Hollandsche en Belgische Kunstschilders.

De Ill. Gallerij eener reis door Tyrol, Stiermarken, Zwitserland en Italië, is door de ondergeteekenden bezigtigd, die met genoegen dit Kunstwerk aan hunne landgenooten aanbevelen. 's Gravenhage, 1 Junij 1853.

C. Kruseman, B. J. van Hove, W. Hoppenbrouwers, S. L. Verveer, J. A. Canta.

De ondergeteekenden hebben met de meeste belangstelling gezien de Illustrations-Gallerij van Tyrol, Stiermarken, Zwitserland en Italië, en willen gaarne de betuiging geven, dat dit kunstvoortbrengsel met zeer veel talent is geschilderd en op eene voortreffelijke wijze de natuur voorstelt.

Amsterdam, 13 September 1853.

N. Pieneman, Calisch, C. Hamburger, Henri ten Kate, Charles Rochussen, W. Verschuur.

Getuigschriften van Rectoren, Hoo... aren, Geleerden en Autoriteiten ... steden en Univerteiten Leiden en Utrecht.

Wij verklaren met genoegen, dat wij bij de... tiging van de Illustrations-Gallerij van Tyrol, Z... land en Italië, zeer voldaan geweest zijn, en ... gen ons gaarne met het zeer gunstige oordeel, ... onze eerste Kunstenaren over dit reuzenwerk uitg... ken hadden.

Prof. T. W. Krieger, W. H. de Vries, M. Schrant, T. W. J. Juynboll. P. L. Ryke, Geel, Dr. I. H. Molkenboer, Dr. H. Schr..., Prof. C. G. C. Reinwardt, R. Dozy, J. van ... Hoeven, Dr. P. P. Roorda van Eysinga, Prof. Siegenbeek, de Burgemeester der stad Leiden A. O. E. Graaf van Limburg Stirum.

Leiden, 14 October 1853.

De ondergeteekenden hebben met veel belangstelling de Illustrations-Gallerij, voorstellende verschillende ... zigten van Tyrol, Zwitserland en Italië, bezigtigd ... vermenen, dat alle Landschapsschilders zich veel ... zullen doen, met het bezien van dit Kunstgewrocht.

Utrecht, 1 November 1853.

Prof. G. J. Mulder, H. C. Donders, A. ... Goudoever, C. A. Berghuis, Th. van Lith ... Jeude, Dr. C. H. D. Buys-Billot, Prof. Hart..., J. H. C. Schroeder van der Kolk, S. Karst..., H. E. Vinke, Opzoomer, L. G. Visscher, R. ... Rees, met deze vereenigen zich: Mr. N. C. K... Burgemeester van Utrecht, Mr. J. Hinlopen, W... houder. (642)

TURFMANDEN.

Een groot assortiment van deze Manden vindt ... in de KLEINE BAZAR, *Veenestraat* 147. Ze ... zorgzaam gemaakt en geschilderd. De prijzen zijn:

1e kwalit. kleine	*f* 2,25; —	2e kwalit. kleine	*f* 1,7...
„ middels.	„ 2,40; —	„ middels.	„ 2,0...
„ groote	„ 2,60; —	„ groote	„ 2,2...

Men wordt gewaarschuwd, dat de 2e kwaliteit be... is dan vele soorten, die wezenlijk niets anders ... dan pakmandenwerk.

(643) **H. MULDER.**

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 4 November 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2^1/_2$	$59^1/_{16}$ $^1/_4$ $^1/_4$
Dito Certificat.	3	$70^1/_2$ $^5/_8$
Dito Dito. .	4	$88^7/_8$ $9^1/_4$ $9^1/_4$
O. I. Leening .	4	
Amort. Syndic.	$3^1/_2$	
Hand.-Maats. .	$4^1/_2$	
Belgie.		
Certificaten . .	$2^1/_2$	
Dº *Rotschild* .	$2^1/_2$	
Frankrijk.		
Obligatien . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	18
Dito Buitenl. .	3	$37^7/_8$
Dº Binnenl.^{e}/m.	3	$32^1/_4$
Bew. Sp. Com.		$5^1/_2$
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	$36^1/_8$
Dito uitgest. .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	$98^5/_8$ $^7/_{..}$
Dito 1828/1829	5	$98^1/_2$
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	$4^1/_2$	
Dito *Hope* . .	4	$73^3/_8$
Dito *Stieglitz* .	4	$81^3/_4$
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	
Polen.		
Obligatiën . . .	4	
Oostenrijk.		
Metaliek . . .	5	$65^1/_4$ ...
Dito bet. Amst.	5	$75^3/_8$ ...
Dito lett. B.. .	5	$75^3/_8$ ...
Dito 1847 . . .	$2^1/_2$	$83^1/_{16}$
Dito 1851/1852	$2^1/_2$	$83^1/_{16}$

Mex. te Loud. 3 pct. $21\frac{3}{16}$; dito Onb. $21\frac{3}{16}$.

Bij matigen handel was de markt heden in meest alle fondsen zeer willig gestemd inzonderheid ten opzigte van Holl. en ... effecten.

FRANKFORT, Vrijdag 3 November. Metalliek 5 pct. ... Spanje binnenl. 3 pct. $31\frac{5}{8}$; dito 1 pct. $17\frac{3}{4}$.

LONDEN, Vrijdag 3 November. Consols op t. 9... N. Mexic. 3 pct. $22\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 71; Gren. ... $5\frac{3}{4}$; Sardinie 5 pct. $88\frac{1}{2}$; Spanje buitenl. 3 pct. 38... 1 pct. $18\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; dito Certific. $5\frac{3}{8}$; dito Passiven $4\frac{3}{4}$; ... $4\frac{1}{2}$ pct. 85; dito 5 pct. 96; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 61; dito ... $90\frac{3}{4}$; Turksche leening $1\frac{1}{2}$, 2.

PARIJS, Vrijdag 3 November. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 98.00; ... pct. 75.40; Sp. binn. 3 pct. $32\frac{3}{4}$; dito 1 pct. 18...

WEENEN, Vrijdag 3 November. N. Metall. $88\frac{3}{4}$; ... $96\frac{7}{8}$; Nat. Leen. 88; Bankactien 1220; Lomb. ... $23\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 11.48; dito op Parijs 14...

MADRID, Dingsdag 31 October. Sp. 3 pct. 33... N. 1 pct. 17.35.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Graven...